

Novela ruší asistenty pedagoga jako podpůrné opatření

Ve čtvrtek 13. července 2023 bude vláda projednávat novelu školského zákona, která ruší asistenta pedagoga jako jedno z podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedení Pedagogické komory, z. s., s touto změnou zásadně nesouhlasí. Negativně na připravovanou institucionalizaci asistentů pedagoga reagovaly ve společném prohlášení z 2. února 2023 rovněž Asociace pracovníků pedagogicko–psychologických poraden a Asociace pracovníků speciálně pedagogických center.

„Hlavním problémem je, že školy, které vzdělávají více žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, budou muset kvůli novému výpočtu úvazků propustit až polovinu asistentů pedagoga,“ upozorňuje Radek Sárközi, prezident spolku Pedagogická komora.

Důvodová zpráva k novele školského zákona neobsahuje žádné výpočty. Součástí RIA jsou pouze tři náhodně vybrané modelové případy, kdy u dvou z nich vznikne škole v novém systému nárok na větší počet asistentů pedagoga, než v roce 2021. To je ovšem v rozporu s tvrzením, že změna nebude mít žádný dopad na státní rozpočet. Údaje za rok 2022 v materiálech MŠMT chybí.

V RIA se uvádí: *„Principiálně změnu systému financování asistentů pedagoga požadují odborné asociace a školská veřejnost.“* Není ovšem konkrétně uvedena žádná organizace, která by tuto novelu veřejně podpořila.

„Výpočet úvazků asistentů pedagoga, na který bude mít škola nárok, není přímo součástí zákona, vláda ho tudíž bude moci kdykoliv změnit,“ upřesňuje Radek Sárközi.

Jedním z argumentů v důvodové zprávě je, že se sníží administrativní zátěž škol a školských zařízení. Úvazky asistentů pedagoga budou ovšem navázány především na počet žáků s podpůrnými opatřeními od třetího stupně výše, takže se budou nadále odvíjet od doporučení pedagogicko–psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra. Snížení byrokracie bude tudíž minimální.

Neobstojí ani tvrzení, že je v České republice asistentů pedagoga příliš mnoho. Ve srovnání se státy, kde inkluzivní vzdělávání funguje, je u nás počet žáků připadajících na jednoho asistenta pedagoga stále velmi vysoký. V ČR rostou i celkové počty žáků ve školách. Pracovní podmínky českých asistentů pedagoga nejsou dobré. Například na Slovensku má asistent pedagoga stejný počet hodin přímé pedagogické činnosti jako učitel, tedy 22 hodin týdně při plném úvazku, zatímco v ČR je to 36 hodin týdně. V Česku tak asistenti pedagoga pracují jen na částečné úvazky. Nástupní plat asistenta pedagoga by při plném úvazku činil 25.040 Kč hrubého měsíčně (8. platová třída), obvykle má asistent pedagoga ale jen poloviční úvazek.

„Žáky s vážnějšími diagnózami by měl vzdělávat speciální pedagog, nikoliv učitel s pomocí asistenta pedagoga,“ myslí si Jana Karvaiová, členka vedení Pedagogické komory, z. s., která pracuje jako učitelka a speciální pedagožka na základní škole.

System by měl být nastavený tak, že škole vznikne nárok na několik úvazků asistentů pedagoga automaticky podle počtu žáků. Při vyšším počtu žáků s náročnými diagnózami by mělo mít školské poradenské zařízení nadále možnost přiznat podpůrné opatření asistenta pedagoga.

„Asistent pedagoga by měl jako podpůrné opatření v zákoně zůstat,“ shrnuje Radek Sárközi.

Zdroje:

- MŠMT: Návrh novely školského zákona: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCKLRZZD9/KORNCPSL2L5J>
- MŠMT: Návrh stanovení hodnoty PHAmax: <http://www.pedagogicke.info/2023/07/msmt-cilem-novely-narizeni-vlady-je.html>
- Stanovisko k institucionalizaci asistentů pedagoga v základních školách (ApPPP a ApSPC): <http://www.apspc.cz/sites/www.apspc.cz/files/attachments/aktualita/year-2023/node-590/stanoviskokoinstitucionalizaciasistentupedagogavzakladnichskolach222023.pdf>

Pedagogická komora, z. s.
www.pedagogicka-komora.cz

MŠMT: Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA):

Maximální počet hodin pedagogické práce zabezpečované asistentem pedagoga financovaný ze státního rozpočtu bude na školu nastaven na základě několika parametrů:

- počtu běžných tříd v základní škole a jejich průměrné naplněnosti,
- počtu žáků se třetím a vyšším stupněm podpůrných opatření,
- počtu tříd 1. – 3. ročníků.

Základní parametr	1.	Počet běžných tříd v základní škole a jejich průměrná naplněnost	Základní škola bude mít možnost za každou třídu využít 3,6 hodin PPČ ^[1] – dále vynásobeno koeficientem podle průměrné naplněnosti tříd (viz níže).
	2.	Počet žáků se třetím stupněm podpůrných opatření	Za každé započaté tři žáky se třetím stupněm podpůrných opatření je připočteno 18 hodin PPČ.
	3.	Počet tříd 1. – 3. ročníků	Za každou třídu je připočteno 3,6 hodin PPČ.
	4.	Počet žáků se čtvrtým či pátým stupněm podpůrných opatření	Za každého žáka je připočteno 27 hodin PPČ.

5.	Počet účastníků se 3., 4. a 5. stupněm podpůrných opatření ve školní družině	Zároveň je zvlášť napočten maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti zajišťované asistentem pedagoga ve školní družině – za každé započaté tři účastníky se počítá 3,6 hodin PPČ).
-----------	---	---

^[1] Přímá pedagogická činnost.

Průměrná naplněnost běžných tříd splňujících nejnižší průměrný počet žáků ve třídě	Koeficient
Méně než 10 žáků	0,0
<10 – 17> žáků	0,8
(17 – 20> žáků	0,9
(20 – 24> žáků	1,0
(24 – 27> žáků	1,1
více než 27 žáků	1,2

MŠMT: Teze novely nařízení vlády v návaznosti na novelu školského zákona:

Skupina	Kód	Obor vzdělání, pro který byl vydán rámcový vzdělávací program	Údaje pro stanovení hodnoty PHAmax – průměrný počet žáků ve třídě (hodnota p _i)					
			méně než 10	10 – 17	více než 17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
79 Obecná příprava								
Základní škola – výchozí parametr stanovení PHAmax pro jednu třídu			méně než 10	10 – 17	více než 17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
	79-01-C/01	Základní škola tvořená jednou třídou 1. stupně	0,00	2,88	3,24	3,60	3,96	4,32
Základní škola – výchozí parametr stanovení PHAmax pro jednu třídu			méně než 12	12 – 17	více než 17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
	79-01-C/01	Základní škola tvořená dvěma třídami 1. stupně	0,00	2,88	3,24	3,60	3,96	4,32
Základní škola – výchozí parametr stanovení PHAmax pro jednu třídu			méně než 14	14 – 17	více než 17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
	79-01-C/01	Základní škola tvořená třemi třídami 1. stupně	0,00	2,88	3,24	3,60	3,96	4,32
Základní škola – výchozí parametr stanovení PHAmax pro jednu třídu			méně než 15	15 – 17	více než 17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
	79-01-C/01	Základní škola tvořená čtyřmi a více třídami 1. stupně	0,00	2,88	3,24	3,60	3,96	4,32
Základní škola – výchozí parametr stanovení PHAmax pro jednu třídu				méně než 17	17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
	79-01-C/01	Základní škola s ročníky 1. a 2. stupně, která má více než 2 třídy v některém ročníku		0,00	3,24	3,60	3,96	4,32
Základní škola – výchozí parametr stanovení PHAmax pro jednu třídu			méně než 15	15 – 17	více než 17 – 20	více než 20 – 24	více než 24 – 27	více než 27
	79-01-C/01	Základní škola s ročníky 1. a 2. stupně, která má nejvýše dvě třídy v každém ročníku	0,00	2,88	3,24	3,60	3,96	4,32

$$P_i = p_i * \text{počet běžných tříd}$$

$P_2 = 18 * \text{podíl počtu žáků s podpůrnými opatřeními třetího stupně a čísla 3 zaokrouhlený na jednotky nahoru}$

když je $P_1 = 0$, pak je $P_3 = 0$; jinak $P_3 = 3,6 * \text{počet běžných tříd 1. – 3. ročníků}$

$P_4 = 27 * \text{počet žáků se čtvrtým či pátým stupněm podpůrných opatření}$

$PH_{max} = P_1 + P_2 + P_3 + P_4$

Výsledná hodnota PH_{max} se zaokrouhluje nahoru na jednotky. Statistická data pro určení PH_{max} budou rozhodná vždy k 30. 9. daného školního roku.

MŠMT: RIA (modelový příklad):

„Škola s 5 – 10 třídami (Královéhradecký kraj):

9 tříd, 157 žáků, 10 žáků se 3. – 5. stupněm podpůrných opatření

K 30. 9. 2021: 0,39 úvazku

K 30. 9. 2020: 0,39 úvazku

Po parametrizaci na základě dat k 30. 9. 2021 a výše uvedených parametrů: 3,11 úvazků (112 h PPČ týdně po zaokrouhlení na celá čísla).“

MŠMT: Důvodová zpráva:

„Systém podpůrných opatření včetně asistenta pedagoga se dotýká výkonu rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní proti České republice. Z toho důvodu byly analyzovány i dopady změny tohoto systému na vzdělávání romských žáků.

Kromě úvazků na základě parametrizace asistentů pedagoga budou mít základní školy vzdělávající nadprůměrný počet sociálně znevýhodněných žáků možnost z Národního plánu obnovy na základě výzvy MŠMT (dostupné [zde](#)) čerpat finanční prostředky mj. na asistenty pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Podpořeno bude až 400 základních škol vzdělávajících nadprůměrný počet sociálně znevýhodněných žáků. V první vlně bylo podpořeno 264 základních škol, z toho 219 běžných veřejných základních škol. Po ukončení podpory z Národního plánu obnovy se předpokládá přechod na financování ze státního rozpočtu pomocí indexu u těchto škol a zachování podpory.

V České republice je 76 běžných základních škol veřejných zřizovatelů, které vzdělávají 30 % a více romských žáků. Celkově 29 z těchto základních škol bude moct využít více úvazků asistentů pedagoga na základě parametrizace než k 30. 9. 2021, dvě stejně a 46 méně. Je však nutné uvést, že z celkového počtu je 63 základních škol podpořených v rámci Národního plánu obnovy. Zbylých 13 nepodpořených přijde dohromady o jeden úvazek (6 škol bude mít více úvazků, jedna stejně, 6 méně – z toho 5 o méně než jeden úvazek a jedna o cca tři, jedná se však o školu, která má od zřizovatele udělenou výjimku z nejvyššího počtu žáků, zřizovatel je tedy povinen v případě potřeby doplatit zvýšené náklady na pedagogickou práci).“

Celkem úvazků na základě parametrizace	Počet úvazků poskytovaných z podpůrných opatření k 30. 9. 2020	Rozdíl (2020)	Počet úvazků poskytovaných z podpůrných opatření k 30. 9. 2021	Rozdíl (2021)
354,8	367,89	- 13,09	405,03	- 50,23

Porovnání úvazků asistentů pedagoga na základě parametrizace s počtem úvazků poskytovaných z podpůrných opatření k 30. 9. 2020 a k 30. 9. 2021 (veřejní zřizovatelé, běžné třídy základních škol, bez školních družin). Pouze školy s vyšším podílem romských žáků (30 % a více).